

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ
ΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Αριθμ. Γνωμ. 157/1989

Γνωμοδοτών: Δ. Παπαετρόπουλος

Αθήνα 14 Μαρτίου 1989

ΠΡΟΣ: Το Υπουργείο Πολιτισμού
Δ/ση Βυζαντινών και
Μεταβυζαντινών Μνημείων
Τμήμα Βυζαντινών Μουσείων

Σε απάντηση του υπ' αριθ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β/Φ43/42762/719/28.11.88
εγγράφου ερωτήματός σας, ειθέτουμε τα κάτωθι :

Το άρθρο 45 παρ. 5 του Ν. 590/1977 "Περί Καταστατικού
Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος" ορίζει ότι " Δι' αποφάσεων
της Δ.Ι.Σ., εγκρινομένων υπό της Ι.Σ.Ι. και δημοσιευομένων διά
της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, δύναται να συνιστώνται εις τας
Ιεράς Μητροπόλεις τη προτάσει του οικείου Μητροπολίτου,
εκκλησιαστικά Μουσεία προς καταγραφήν, φύλαξιν και συντήρησιν
κειμηλίων, ιερών εικόνων και λοιπών έργων εκκλησιαστικής
τέχνης".

Εκ της διατάξεως αυτής προκύπτει ότι με πρόταση του οικείου
Μητροπολίτου και απόφαση της διαρκούς Ιεράς Συνόδου, η οποία
εγκρίνεται από την Ιεράν Σύνοδον της Ιεραρχίας και
δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι δυνατή η
σύσταση εκκλησιαστικών Μουσείων, με σκοπό την καταγραφήν,
φύλαξιν και συντήρησιν των έργων εκκλησιαστικής τέχνης. Η
διάταξη είναι σαφής και ειδική, ώστε να καταργεί κάθε αντίθετο
προηγούμενη. Είναι δε και σύμφωνος προς το όλον πνεύμα του

άρθρου 45 του Καταστατικού Χάρτου, το οποίο ορίζει ότι όλα τα εν λατρευτικῇ χρήσει ιερά σιεύη, λειτουργικά Βιβλία και εικόνες είναι ιερά πράγματα και η μεταφορά τούτων σε Μουσεία, χωρίς την άδειαν του οικείου Μητροπολίτου τιμωρείται διά φυλακίσεως, η δε εγκλημαστική αρχή υποχρεούται ν' απαιτήσει την απόδοση αυτών.

Εκ τούτων παρέπεται ότι οι διατάξεις του άρθρου 8 του νόμου 2674/1921 κατά τις οποίες απαγορεύεται η μετακίνηση, από του τόπου στον οποίο φυλάσσονται, των Βυζαντινών και Μεσαιωνικών έργων τέχνης, χωρίς άδεια της αρχαιολογικής υπηρεσίας, θα πρέπει να θεωρηθούν ως καταργηθείσες ή τροποποιηθείσες κατά το σημείον κατά το οποίο η μεταφορά γίνεται από τον Μητροπολίτη μετά την τήρηση των διατυπώσεων του άρθρου 45 του ν. 590/77, για την δημιουργίαν εγκλημαστικών Μουσείων, συγκεκριμένου σκοπού, ήτοι για την καταγραφή, φύλαξη και συντήρηση, κειμηλίων, ιερών εικόνων και λοιπών εγκλημαστικών έργων.

Δεν δύναται δε να συναχθεί αντίθετον συμπέρασμα ούτε εκ του περιεχομένου του άρθρου 4 του κ.ν. 5351/32, καθ' όσον το εύρος εφαρμογής τούτου, ανεξαρτήτως της ισχύος του, μετά τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν. 590/77, περιορίζεται διττώς: πρώτον μεν διότι αναφέρεται μόνον εις τα μη χρησιμοποιούμενα στη λατρεία αρχαία εγκλημαστικά κειμήλια και πολύτιμα αρχαία χειρόγραφα και δεύτερον καταλαμβάνει μόνον τα εκ τούτων φυλασσόμενα από τις Ι. Μονές και όχι και από άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, όπως είναι π.χ. οι ενοριακοί ή Μητροπολιτικοί ναοί.

Κατ' ακολουθίαν όλων των ανωτέρω επί του τιθεμένου ερωτήματος, αρμόζει η απάντηση ότι διά την ίδρυση και λειτουργία των Εγκλημαστικών Μουσείων απαιτείται η τήρηση και διαδικασία, που προβλέπει το άρθρο 45 παρ. 5 του Ν. 590/1977.

Ο Γνωμοδότης Νομικός Σύμβουλος

Ανδρέας Παπαετρόπουλος